

Seminar 4 - ALGEBRĂ

Exercițiul 1. Să se arate că mulțimea $X = \{\alpha + \beta\sqrt{2} + \gamma\sqrt{3} | \alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{Q}\}$ este un $\mathbb{Q}$ - spațiu vectorial, față de operațiile uzuale de adunare și înmulțire cu un număr rațional.

Rezolvare. Se observă că $(X, +)$ este grup abelian.

Fie $\lambda \in \mathbb{Q}$ și $x_1 = \alpha_1 + \beta_1\sqrt{2} + \gamma_1\sqrt{3}$, $x_2 = \alpha_2 + \beta_2\sqrt{2} + \gamma_2\sqrt{3}$.

Verificăm sv2):

$$\lambda(x_1 + x_2) = \lambda(\alpha_1 + \alpha_2) + \lambda(\beta_1 + \beta_2)\sqrt{2} + \lambda(\gamma_1 + \gamma_2)\sqrt{3} = \lambda x_1 + \lambda x_2.$$

Analog verificăm celelalte axiome ale spațiului vectorial.

Exercițiul 2. Studiați care din următoarele sisteme sunt liniar dependente/independente, iar în caz de dependență, scrieți relația de dependență.

$$\text{i) } S_1 = \left\{ F_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}, F_2 = \begin{pmatrix} 0 & 5 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, F_3 = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 3 & 1 \end{pmatrix}, F_4 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\} \subset \mathcal{M}_2[\mathbb{R}];$$

$$\text{ii) } S_2 = \{v_1 = X^2 + 2X, v_2 = 2X^2 - X + 1, v_3 = -X^2 + 2x + 2\} \subset \mathbb{R}_2[X].$$

Rezolvare.

i) Fie $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4 \in \mathbb{R}$ cu $\alpha_1 F_1 + \alpha_2 F_2 + \alpha_3 F_3 + \alpha_4 F_4 = O_2$, adică

$$\alpha_1 \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & -1 \end{pmatrix} + \alpha_2 \begin{pmatrix} 0 & 5 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} + \alpha_3 \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 3 & 1 \end{pmatrix} + \alpha_4 \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Utilizând proprietățile matricelor obținem:

$$\begin{pmatrix} \alpha_1 - \alpha_3 & 2\alpha_1 + 5\alpha_2 \\ 2\alpha_1 + 3\alpha_3 & -\alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 + \alpha_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 - \alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_1 + 5\alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + 3\alpha_3 = 0 \\ -\alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 + \alpha_4 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 & 0 \\ 2 & 5 & 0 & 0 \\ 2 & 0 & 3 & 0 \\ -1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Observăm $\text{rang } A = 4$, iar numărul de necunoscute este 4. Cum rangul matricei este egal cu numărul de necunoscute rezultă că vectorii sunt liniar independenți.

ii) Fie $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \mathbb{R}$ cu $\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = 0_{\mathbb{R}_2[X]}$, adică

$$\alpha_1(X^2 + 2X) + \alpha_2(2X^2 - X + 1) + \alpha_3(-X^2 + 2X + 2) = 0_{\mathbb{R}_2[X]}$$

Ordonăm după puterile lui X :

$$(\alpha_1 + 2\alpha_2 - \alpha_3)X^2 + (2\alpha_1 - \alpha_2 + 2\alpha_3)X + (\alpha_2 + 2\alpha_3) = 0_{\mathbb{R}_2[X]}$$

și obținem sistemul liniar omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 + 2\alpha_2 - \alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_1 - \alpha_2 + 2\alpha_3 = 0 \\ \alpha_2 + 2\alpha_3 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 2 & -1 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

Observăm $\text{rang } A = 3$, iar numărul necunoscutelor este 3. Cum rangul matricei este egal cu numărul de necunoscute rezultă că vectorii sunt liniar independenți.

Exercițiul 3. Să se arate că mulțimea funcțiilor $f : (-a, a) \rightarrow \mathbb{R}$ care satisfac condiția $f(x) = f(-x)$, pentru orice $x \in (-a, a)$ este un subspațiu vectorial al spațiului tuturor funcțiilor reale definite pe $(-a, a)$.

Rezolvare. Fie $f_1, f_2 : (-a, a) \rightarrow \mathbb{R}$ astfel încât:

$$f_1(x) = f_1(-x) \text{ și } f_2(x) = f_2(-x), \text{ pentru orice } x \in (-a, a).$$

Funcția $(f_1 + f_2) : (-a, a) \rightarrow \mathbb{R}$ are proprietatea:

$$(f_1 + f_2)(x) = f_1(x) + f_2(x) = f_1(-x) + f_2(-x) = (f_1 + f_2)(-x), \text{ pentru orice } x \in (-a, a)$$

Fie $\alpha \in \mathbb{R}$, funcția $\alpha f : (-a, a) \rightarrow \mathbb{R}$ are proprietatea:

$$(\alpha f)(x) = \alpha f(x) = \alpha f(-x) = (\alpha f)(-x), \text{ pentru orice } x \in (-a, a).$$

Exercițiul 4. Pentru ce valori ale lui $\lambda \in \mathbb{R}$ matricele

$$A_1 = \begin{pmatrix} 2 & \lambda \\ -2 & 2 \end{pmatrix}, A_2 = \begin{pmatrix} 4 & -1 \\ 2\lambda & 5 \end{pmatrix}, A_3 = \begin{pmatrix} 2 & 10 \\ -12 & 1 \end{pmatrix}$$

sunt liniar independente?

Rezolvare.

Fie $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 \in \mathbb{R}$ cu $\alpha_1 A_1 + \alpha_2 A_2 + \alpha_3 A_3 = O_2$, adică

$$\alpha_1 \begin{pmatrix} 2 & \lambda \\ -2 & 2 \end{pmatrix} + \alpha_2 \begin{pmatrix} 4 & -1 \\ 2\lambda & 5 \end{pmatrix} + \alpha_3 \begin{pmatrix} 2 & 10 \\ -12 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Utilizând proprietățile matricelor obținem:

$$\begin{pmatrix} 2\alpha_1 + 4\alpha_2 + 2\alpha_3 & \lambda\alpha_1 - \alpha_2 + 10\alpha_3 \\ -2\alpha_1 + 2\lambda\alpha_2 - 12\alpha_3 & 2\alpha_1 + 5\alpha_2 + \alpha_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} 2\alpha_1 + 4\alpha_2 + 2\alpha_3 = 0 \\ \lambda\alpha_1 - \alpha_2 + 10\alpha_3 = 0 \\ -2\alpha_1 + 2\lambda\alpha_2 - 12\alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_1 + 5\alpha_2 + \alpha_3 = 0 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 4 & 2 \\ \lambda & -1 & 10 \\ -2 & 2\lambda & -12 \\ 2 & 5 & 1 \end{pmatrix}$$

Matricele sunt liniar independente dacă $\text{rang} A = 3$.

$$\text{Din } \text{rang} A = 3 \text{ rezultă că } \begin{vmatrix} 2 & 4 & 2 \\ \lambda & -1 & 10 \\ 2 & 5 & 1 \end{vmatrix} \neq 0 \iff 6\lambda - 18 \neq 0 \iff \lambda \neq 3$$

Deci matricele sunt liniar independente pentru $\lambda \in \mathbb{R} - \{3\}$.

Exercițiul 5. Să se verifice dacă polinoamele $2x^2 + 3x$ și $x + 1$ aparțin spațiului generat de $\{x^3 + 2x - 1, 2x^2 + 1, x^3 - x\}$.

Rezolvare.

Cele două polinoame aparțin spațiului dacă sunt combinații liniare de elementele sistemului de generatori. Deci

$$2x^2 + 3x = \alpha_1(x^3 + 2x - 1) + \alpha_2(2x^2 + 1) + \alpha_3(x^3 - x)$$

$$x + 1 = \beta_1(x^3 + 2x - 1) + \beta_2(2x^2 + 1) + \beta_3(x^3 - x)$$

Aceste relații sunt echivalente cu sistemele:

$$\begin{cases} \alpha_1 + \alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_2 = 2 \\ 2\alpha_1 - \alpha_3 = 3 \\ -\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \end{cases} \quad \begin{cases} \beta_1 + \beta_3 = 0 \\ 2\beta_2 = 0 \\ 2\beta_1 - \beta_3 = 1 \\ -\beta_1 + \beta_2 = 1 \end{cases}$$

Se observă că primul sistem este compatibil $\alpha_1 = 1, \alpha_2 = 1, \alpha_3 = -1$, ceea ce arată că $2x^2 + 3x$ aparține spațiului, în timp ce al doilea sistem este incompatibil, deci $x + 1$ nu aparține acestui spațiu.

Exercițiul 6. Fie V un spațiu vectorial și $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ un sistem de vectori din V . să se verifice dacă afirmațiile sunt adevărate:

- i) $\{v_1, v_2\}$ liniar independent $\implies \{v_1 + v_2, v_1 - v_2\}$ liniar independent;
- ii) $\{v_1, v_2, v_3\}$ liniar independent $\implies \{\lambda_1 v_1, \lambda_2 v_2, \lambda_3 v_3\}$ liniar independent, $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3 \in \mathbb{K}$;
- iii) $\{v_1, v_2, v_3, \dots, v_n\}$ bază $\implies \{u_1, u_2, u_3, \dots, u_n\}$ bază, unde $u_1 = v_1, u_2 = v_1 + v_2, \dots, u_n = v_1 + v_2 + \dots + v_n$.

Rezolvare.

- i) Fie $\alpha, \beta \in \mathbb{K}, \alpha(v_1 + v_2) + \beta(v_1 - v_2) = 0 \iff (\alpha + \beta)v_1 + (\alpha - \beta)v_2 = 0$.

Cum $\{v_1, v_2\}$ liniar independent, avem $\alpha + \beta = 0, \alpha - \beta = 0$. Rezultă că $\alpha = \beta = 0$. **Adevărat.**

- ii) Dacă $\lambda_1 \lambda_2 \lambda_3 \neq 0$, atunci afirmația este adevărată. Dacă avem, spre exemplu, $\lambda_1 = 0$, atunci obținem că sistemul $\{v_1, v_2, v_3\}$ este liniar dependent.

- iii) Fie $a_1, a_2, \dots, a_n \in \mathbb{K}$ astfel încât

$$a_1 u_1 + a_2 u_2 + \dots + a_n u_n = 0 \iff (a_1 + a_2 + \dots + a_n)v_1 + (a_2 + \dots + a_n)v_2 + \dots + a_n v_n = 0$$

Din faptul că $\{v_1, v_2, v_3, \dots, v_n\}$ este liniar independent rezultă sistemul liniar:

$$a_1 + a_2 + \dots + a_n = 0, a_2 + \dots + a_n = 0, \dots, a_n = 0$$

Deducem soluția $a_1 = a_2 = \dots = a_n = 0$, deci $\{u_1, u_2, u_3, \dots, u_n\}$ este liniar independent.

Exercițiul 7. Fie $B_\alpha = \{(\alpha, 2, 3), (-1, -1, \alpha), (1, 0, -\alpha)\} \subset \mathbb{R}^3$.

- i) Să se arate că pentru orice $\alpha \in \mathbb{R}$, B_α formează o bază;
- ii) Să se determine matricea de trecere de la baza B_3 la baza B_1 ;
- iii) Determinați baza B știind că matricea de trecere de la baza B_1 la baza B este

$$T_{B_1 B} = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ -3 & -2 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

- iv) Determinați baza B' știind că matricea de trecere de la baza B' la baza B_2 este

$$T_{B' B_2} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -5 & -2 & 1 \\ 1 & -1 & -1 \end{pmatrix}$$

Rezolvare.

$$i) \det T_{B_\alpha B_\alpha} = \begin{vmatrix} \alpha & -1 & 1 \\ 2 & -1 & 0 \\ 3 & \alpha & -\alpha \end{vmatrix} = \alpha^2 + 3 \neq 0, \forall \alpha \in \mathbb{R}$$

Avem $\text{rang} T_{B_\alpha B_\alpha} = 3 = \text{nr de vectori din sistem}$, rezultă că B_α este o bază în $\mathbb{R}^3$.

$$ii) B_1 = \{u_1 = (1, 2, 3), u_2 = (-1, -1, 1), u_3 = (1, 0, -1)\}.$$

$$B_3 = \{v_1 = (3, 2, 3), v_2 = (-1, -1, 3), v_3 = (1, 0, -3)\}.$$

Matricea de trecere de la B_3 la B_1 este dată de formula

$$T_{B_3 B_1} = T_{B_3 B_\alpha} T_{B_\alpha B_1} = T_{B_\alpha B_3}^{-1} T_{B_\alpha B_1}$$

$$\text{Cum } T_{B_\alpha B_3}^{-1} = \begin{pmatrix} 1/4 & 0 & 1/12 \\ 1/2 & -1 & 1/6 \\ 3/4 & -1 & -1/12 \end{pmatrix}, \text{ iar } T_{B_\alpha B_1} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & -1 \end{pmatrix}, \text{ avem}$$

$$T_{B_3 B_1} = \begin{pmatrix} 1/2 & -1/6 & 1/12 \\ -1 & 2/3 & -1/6 \\ -3/2 & 1/6 & 1/12 \end{pmatrix}$$

iii) Fie $\{w_1, w_2, w_3\}$ vectorii bazei B . Cum matricea de trecere de la baza

$$B_1 \text{ la baza } B \text{ este } T_{B_1 B} = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ -3 & -2 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \end{pmatrix} \text{ obținem}$$

$$w_1 = 2u_1 - 3u_2 + 0u_3 = (5, 7, 3)$$

$$w_2 = u_1 - 2u_2 - u_3 = (2, 4, 2)$$

$$w_3 = u_2 + u_3 = (0, -1, 0)$$

iv) Baza B_2 este $B_2 = \{b_1 = (2, 2, 3), b_2 = (-1, -1, 2), b_3 = (1, 0, -2)\}$.

Determinăm

$$T_{B' B_2}^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & -4/3 & 7/3 \\ 0 & -1/3 & 1/3 \\ 0 & -1/3 & -2/3 \end{pmatrix} = T_{B_2 B'}$$

Procedând ca la iii) se obțin vectorii bazei $B' = \{v'_1, v'_2, v'_3\}$, dați de $v'_1 = (2, 2, 3), v'_2 = (-\frac{8}{3}, -\frac{7}{3}, -4), v'_3 = (\frac{11}{3}, \frac{13}{3}, 9)$.

Exercițiul 8. Să se completeze sistemul $S = \{v_1 = (1, 0, 1), v_2 = (2, 1, 4)\}$ până la o bază în $\mathbb{R}^3$.

Rezolvare.

Avem $\text{rang} S = 2$. Este suficient să adăugăm un vector $v = (a, b, c)$ astfel ca sistemul $B = \{v_1, v_2, v_3\}$ să fie liniar independent, adică determinantul matricei asociate este diferit de zero, de unde obținem $a + 2b - c \neq 0$. Luând, spre exemplu, $a = 1, b = 1$ și $c = 4$ avem $v_3 = (1, 1, 4)$ și B este o bază în $\mathbb{R}^3$.

Exercițiul 9. Să se determine matricea de trecere de la baza

$$B = \{v_1 = X^2 + 3X - 1, v_2 = -X + 2, v_3 = -X^2 + 1\} \subset \mathbb{R}_2[X]$$

la baza canonică $B_c = \{e_1 = X^2, e_2 = X, e_3 = 1\} \subset \mathbb{R}_2[X]$ și să se scrie coordonatele vectorului $f = 2X^2 - 5X + 1$ în baza B .

Rezolvare.

Matricea de trecere de la B la B_c este

$$T_{B B_c} = T_{B_c B}^{-1}$$

Calculăm $T_{B_c B}$

$$\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = 0$$

$$\alpha_1(X^2 + 3X - 1) + \alpha_2(-X + 2) + \alpha_3(-X^2 + 1) = 0$$

$$X^2\alpha_1 + 3\alpha_1X - \alpha_1 - \alpha_2X + 2\alpha_2 - \alpha_3X^2 + \alpha_3 = 0$$

$$X^2(\alpha_1 - \alpha_3) + X(3\alpha_1 - \alpha_2) + (-\alpha_1 + 2\alpha_2 + \alpha_3) = 0$$

Așadar obținem sistemul omogen:

$$\begin{cases} \alpha_1 & - \alpha_3 = 0 \\ 3\alpha_1 - \alpha_2 & = 0 \\ -\alpha_1 + 2\alpha_2 + \alpha_3 = 0 \end{cases}$$

Atunci:

$$T_{B_cB} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 3 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{pmatrix}$$

Deci

$$T_{B_cB}^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{1}{6} & \frac{1}{3} & \frac{1}{6} \\ \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \\ -\frac{5}{6} & \frac{1}{3} & \frac{1}{6} \end{pmatrix}$$

Coordonatele lui f în baza B

$$\alpha_1v_1 + \alpha_2v_2 + \alpha_3v_3 = f$$

$$X^2(\alpha_1 - \alpha_3) + X(3\alpha_1 - \alpha_2) + (-\alpha_1 + 2\alpha_2 + \alpha_3) = 2X^2 - 5X + 1$$

Așadar obținem sistemul :

$$\begin{cases} \alpha_1 & - \alpha_3 = 2 \\ 3\alpha_1 - \alpha_2 & = -5 \\ -\alpha_1 + 2\alpha_2 + \alpha_3 = 1 \end{cases}$$

Matricea asociată sistemului este:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 3 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\Delta = \det A = \begin{vmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 3 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{vmatrix} = -6 \neq 0, \text{ rezultă sistem compatibil determinat.}$$

Deci aplicăm regula lui Cramer.

$$\Delta_{\alpha_1} = \begin{vmatrix} 2 & 0 & -1 \\ -5 & -1 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \end{vmatrix} = 7, \text{ deci } \alpha_1 = \frac{\Delta_{\alpha_1}}{\Delta} = -\frac{7}{6}$$

$$\Delta_{\alpha_2} = \begin{vmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 3 & -5 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = -9, \text{ deci } \alpha_2 = \frac{\Delta_{\alpha_2}}{\Delta} = -\frac{3}{2}$$

$$\Delta_{\alpha_3} = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 3 & -1 & -5 \\ -1 & 2 & -1 \end{vmatrix} = 19, \text{ deci } \alpha_3 = \frac{\Delta_{\alpha_3}}{\Delta} = -\frac{19}{6}$$

Atunci în $\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \alpha_3 v_3 = f$ vom obține:

$$-\frac{7}{6}v_1 - \frac{3}{2}v_2 - \frac{19}{6}v_3 = f$$

Deci coordonatele vectorului f relativ la baza B sunt:

$$[f]_B = \begin{pmatrix} -\frac{7}{6} \\ -\frac{3}{2} \\ -\frac{19}{6} \end{pmatrix}$$

Exercițiul 10. Matricea de trecere de la baza B_1 la baza

$$B_2 = \left\{ v_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix}, v_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix}, v_3 = \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ -2 \end{pmatrix} \right\} \subset \mathbb{R}^{3 \times 1}$$

este

$$T_{B_1 B_2} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & -1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Să se determine baza B_1 .

Rezolvare.

Determinăm mai întâi inversa matricei $T_{B_1 B_2}$. Deci

$$T_{B_2 B_1} = T_{B_1 B_2}^{-1} = \begin{pmatrix} -3/2 & 1 & -1/2 \\ 1/2 & 0 & 1/2 \\ -1/2 & 0 & 1/2 \end{pmatrix}$$

iar dacă notăm cu $\{u_1, u_2, u_3\}$ vectorii bazei B_1 obținem

$$u_1 = -\frac{3}{2}v_1 + \frac{1}{2}v_2 - \frac{1}{2}v_3 = \begin{pmatrix} -1 \\ -4 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$u_2 = v_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix}$$

$$u_3 = -\frac{1}{2}v_1 + \frac{1}{2}v_2 + \frac{1}{2}v_3 = \begin{pmatrix} -1 \\ -2 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Exercițiul 11. Să se arate că

$$U = \{(x, y, z) | x + 2y - 3z = 0\} \subset \mathbb{R}^3$$

este un subspațiu vectorial. Să se determine o bază a lui U și dimensiunea acestui subspațiu.

Rezolvare.

Obținem matricea $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & -3 \end{pmatrix}$

$\Delta_p = 1$, deci x este necunoscuta principală și $y = \alpha, z = \beta, \alpha, \beta \in \mathbb{R}$ necunoscute secundare. Așadar $x = 3\beta - 2\alpha$.

Cum mulțimea U poate fi scrisă

$$U = \{\alpha(-2, 1, 0) + \beta(3, 0, 1) | \alpha, \beta \in \mathbb{R}\}$$

deducem că U este un subspațiu vectorial, fiind generat de vectorii $v_1 = (-2, 1, 0), v_2 = (3, 0, 1)$.

Deoarece $\text{rang} \begin{pmatrix} -2 & 3 \\ 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = 2 = \text{numărul de vectori din } B$, deducem că

$B = \{v_1, v_2\}$ este o bază a lui U , fiind sistem de generatori liniar independent. Dimensiunea lui U este 2 (numărul de vectori din bază).

Exercițiul 12. Să se arate că

$$U = \left\{ \begin{pmatrix} a+b & a \\ -b & -a \end{pmatrix} | a, b \in \mathbb{R} \right\} \subset \mathbb{R}^2$$

est un subspațiu vectorial. Să se determine apoi două baze ale sale și să se scrie matricea de trecere de la prima la cea de-a doua bază aleasă.

Rezolvare. U poate fi scris sub forma

$$U = \left\{ a \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} | a, b \in \mathbb{R} \right\}$$

deci este un subspațiu vectorial al lui $\mathbb{R}^{2 \times 2}$, fiind generat de sistemul de vectori

$$S = \left\{ u_1 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}, u_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} \right\}$$

Deoarece rangul matricei formată din cei doi vectori ai lui S este egal cu numărul de vectori din S , adică

$$\text{rang} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \\ 0 & -1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} = 2$$

rezultă că S formează o bază a lui U . Schimbând ordinea celor doi vectori obținem o altă bază a lui U diferită de prima, anume

$$S' = \left\{ v_1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}, v_2 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \right\}$$

Fie $T_{SS'} = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$ matricea de trecere de la baza S la baza S' . Din condițiile $v_1 = au_1 + cu_2, v_2 = bu_1 + du_2$ echivalente cu

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} = a \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} = b \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} + d \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$$

se obțin $a = 0, b = 1, c = 1, d = 0$, deci $T_{SS'} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$.

Exercițiul 13. Fie $v_1 = (1, 2, 0), v_2 = (3, 1, 1)$ și $w = (4, -7, 3)$. Să se determine dacă w aparține lui $\text{span}\{v_1, v_2\}$.

Rezolvare. Trebuie să verificăm dacă există $\alpha_1, \alpha_2 \in \mathbb{R}$ astfel încât $w = \alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2$.

Obținem sistemul liniar

$$\begin{cases} \alpha_1 + 3\alpha_2 = 4 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = -7 \\ \alpha_2 = 3 \end{cases}$$

cu soluțiile $\alpha_1 = -5, \alpha_2 = 3$.

Deci $w = -5v_1 + 3v_2 \in \text{span}\{v_1, v_2\}$.

Exercițiul 14. Să se calculeze $\text{Null}(A)$, unde $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & -1 \\ 2 & 4 & 5 & 6 \\ 3 & 9 & 5 & 4 \end{pmatrix}$ și să se

afle o bază pentru $\text{Null}(A)$.

Rezolvare.

Calculăm $\text{Null}(A)$

$$A \cdot X = A \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & -1 \\ 2 & 4 & 5 & 6 \\ 3 & 9 & 5 & 4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 + x_2 + x_3 - x_4 \\ 2x_1 + 4x_2 + 5x_3 + 6x_4 \\ 3x_1 + 9x_2 + 5x_3 + 4x_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Deci $Null(A) = \{(x_1, x_2, x_3, x_4) \in \mathbb{R}^4 | x_1 + x_2 + x_3 - x_4 = 0, 2x_1 + 4x_2 + 5x_3 + 6x_4 = 0, 3x_1 + 9x_2 + 5x_3 + 4x_4 = 0\}$

$$\begin{pmatrix} \boxed{1} & 1 & 1 & -1 & | & 0 \\ 2 & 4 & 5 & 6 & | & 0 \\ 3 & 9 & 5 & 4 & | & 0 \end{pmatrix} L_2 - 2L_1 \rightarrow \widetilde{L_2}; L_3 - 3L_1 \rightarrow L_3$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & -1 & | & 0 \\ 0 & 2 & 3 & 8 & | & 0 \\ 0 & 6 & 2 & 7 & | & 0 \end{pmatrix} \frac{1}{2}L_1 \rightarrow L_2 \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & -1 & | & 0 \\ 0 & \boxed{1} & 3/2 & 4 & | & 0 \\ 0 & 6 & 2 & 7 & | & 0 \end{pmatrix} L_1 - L_2 \rightarrow \widetilde{L_1}; L_3 - 6L_2 \rightarrow L_3$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -1/2 & -5 & | & 0 \\ 0 & 1 & 3/2 & 4 & | & 0 \\ 0 & 0 & -7 & -17 & | & 0 \end{pmatrix} -\frac{1}{7}L_3 \rightarrow L_3 \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1/2 & -5 & | & 0 \\ 0 & 1 & 3/2 & 4 & | & 0 \\ 0 & 0 & \boxed{1} & 17/7 & | & 0 \end{pmatrix} L_2 - \frac{3}{2}L_3 \rightarrow \widetilde{L_2}; L_1 + \frac{1}{2}L_3$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & -53/14 & | & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 5/14 & | & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 17/7 & | & 0 \end{pmatrix}$$

Rangul matricei extinse este 3, asadar avem x_1, x_2, x_3 necunoscute principale
 $x_4 = \alpha, \alpha \in \mathbb{R}$ necunoscuta secundara.

Obținem $x_1 = \frac{53}{14}\alpha, x_2 = -\frac{5}{14}\alpha, x_3 = -\frac{17}{7}\alpha$.

$$Null(A) = \left\{ \left(\frac{53}{14}\alpha, -\frac{5}{14}\alpha, -\frac{17}{7}\alpha, \alpha \right) | \alpha \in \mathbb{R} \right\} = \left\{ \alpha \left(\frac{53}{14}, -\frac{5}{14}, -\frac{17}{7}, 1 \right) \right\} = span(B)$$

unde $B = \{(\frac{53}{14}, -\frac{5}{14}, -\frac{17}{7}, 1)\}$ este baza lui $Null(A)$.